

ΓΝΩΜΗ

Αργύρης Αργυριάδης

Κανένας νόμος δίχως... τραπεζίτη

Ο νέος νόμος για την προστασία της πρώτης κατοικίας ψηφίστηκε από τη Βουλή των Ελλήνων με σημαντική (φευ!) πλειοψηφία. Ποια, όμως, ήταν η πραγματική αναγκαιότητα για να υπογραφεί η ληξιαρχική πράξη θανάτου του «Ν. Κατσέλη»; Ήταν, αλήθεια, ο νόμος αυτός «καταφύγιο στρατηγικών κακοπληρωτών»; Δημιουργούσε τόσο μεγάλο πρόβλημα για τις τράπεζες ώστε – δίχως την κατάργησή του – αυτές να κινδυνεύουν ξανά με χρεοκοπία (και ανακεφαλαιοποίηση με χρέιμα-τα του έλληνα φορολογούμενου);

Πολλά γράφθηκαν, ελάχιστα τεκμηριώθηκαν. Ο παλιός νόμος στην ουσία δεν χάριζε τίποτε σε κανέναν. Πολίτες που είχαν χαμηλό εισόδημα (912€/μήνα) και κρίνονταν «συνεργάσιμοι δανειολήπτες» είχαν τη δυνατότητα να αποφύγουν τον πλειστηριασμό πληρώνοντας στο ακέραιο την εμπορική αξία της πρώτης κατοικίας τους. Η τυχόν υπόλοιπη περιουσία τους θα εκπλειστηριαζόταν και στο τέλος θα διαγράφονταν και τα χρέη τους. Ουδείς πισωτής θα έχανε κάτι, για τον απλούστατο λόγο ότι δεν θα υπήρχε πια περιουσία να ικανοποιηθεί ούτως ή άλλως. Η λογική του νόμου ήταν να αποφύγουμε «ξεπιτώματα», όπως είδαμε στην Ισπανία και στην Πορτογαλία, να συγκρατηθούν οι τιμές των ακινήτων και να μη χάσουν οι τράπεζες. Πράγματι, οι τελευταίες δεν έχαναν αφού λάμβαναν σε δόσεις μεν αλλά σε όρους καθαρής παρούσας αξίας όσα θα ελάμβαναν σε περίπτωση πλειστηριασμού.

Το αφήγημα των «στρατηγικών κακοπληρωτών» αποδείχθηκε παραμύθι χωρίς δράκο. Κανένα στατιστικό στοιχείο δεν εισφέρθηκε, κανένα περιστατικό δεν δημοσιεύτηκε. Αλλωστε, εάν πράγματι κάποιος απόλαυσε λάθρα δικαστικής προστασίας ενώ δεν την δικαιούνταν, οι τράπεζες είχαν (και έχουν) το δικαίωμα να ζητήσουν τη μεταρρύθμιση ή ανάκληση της απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, με τα έγκριτα νομικά επιτελεία που διαθέτουν καθίσταται σχεδόν απίθανο να διαφύγει της προσοχής τους περίπτωση «στρατηγικού κακοπληρωτή» ακόμη και εάν το Δικαστήριο σφάλλει.

Ποια, λοιπόν, η αναγκαιότητα του νέου νόμου; Προφανώς για να περιοριστεί ο αριθμός των συνανθρώπων μας που έχουν δικαίωμα προστασίας της πρώτης κατοικίας. Οι «7 κόφτες» του νέου νόμου στην ουσία επιτρέπουν σε ελάχιστους να ζητήσουν προστασία, ενώ σε κάθε περίπτωση, επιτρέπουν στην τράπεζα να αρνηθεί ανατιολόγητα – στο στάδιο της συναινετικής προσπάθειας ρύθμισης της οφειλής – οποιαδήποτε ρύθμιση. Και όλα αυτά για να μπορέσουν τα «κόκκινα» δάνεια να μεταβιβαστούν «ελεύθερα βαρών» στα ποικίλα funds τους προσεχείς μήνες.

Σε ποια πολιτική λογική υπακούει αυτή η λογική; Σε καμία. Η ίδια η αιτιολογική έκθεση του νόμου δεν κρύβει ποιος ήταν ο πραγματικός συντάκτης αυτού. Προφανώς όχι τα στελέχη ενός υπουργείου ή κάποια νομοπαρασκευαστική επιτροπή. Ο συντάκτης μάλλον στον τραπεζικό χώρο πρέπει να αναζητηθεί. Ειδικά δεν εξηγείται η φράση που – προφανώς από παράλειψη – έμεινε στο κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης και μιλάει για την ανάγκη «άσκησης πολιτικής πίεσης στην εκάστοτε κυβέρνηση προκειμένου να αποφεύγονται οι καθυστερήσεις στην καταβολή της κρατικής συνεισφοράς στις τράπεζες» επί ποινή την έκπτωση της ρύθμισης του οφειλέτη!

Ο κ. Αργύρης Αργυριάδης είναι δικηγόρος.

επικαιρότητα

Από τους 602.000 συνταξιούχους γήρατος οι 69.000 παίρνουν κάτω από 300 ευρώ

Μικρότερη από 600 ευρώ είναι μία στις τρεις συντάξεις γήρατος

Πού οδηγεί η πρόταση που βρίσκεται στο τραπέζι του πολιτικού διαλόγου για πλήρη κεφαλαιοποίηση της επικουρικής ασφάλισης

B

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΔΗΣ

Στα 724,41 ευρώ ανέρχεται το μέσο εισόδημα από κύριες συντάξεις, ενώ το αντίστοιχο ποσό από τις επικουρικές διαμορφώνεται στα 172,42 ευρώ και από μερίσματα στα 98,05 ευρώ

Δραματικές αλλαγές στις εγγυημένες έναντι των μη εγγυημένων παροχών του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος θα επιφέρει η υιοθέτηση της πρότασης που ετέθη στο τραπέζι του πολιτικού διαλόγου για πλήρη κεφαλαιοποίηση της επικουρικής ασφάλισης.

Με την εφαρμογή του συγκεκριμένου συστήματος, οι εγγυημένες παροχές του Ασφαλιστικού θα περιοριστούν στο 25% έως 30%, δηλαδή στην εθνική σύνταξη, και το υπόλοιπο 70% έως 75% θα είναι οι λεγόμενες «μη προσδιορισμένες παροχές».

Και αυτό σε μια εποχή όπου ένας στους τρεις συνταξιούχους γήρατος λαμβάνει σύνταξη κάτω των 600 ευρώ, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της έκθεσης «Ηλιος», η οποία αποτυπώνει τη δημοσιονομική δαπάνη των χορηγούμενων συνταξιοδοτικών παροχών τον Δεκέμβριο του 2018.

Οι παροχές

Η πλήρης αναστροφή των διανεμητικών παροχών της κοινωνικής ασφάλισης έναντι των κεφαλαιοποιητικών αποτυπώνεται σε μελέτη των ειδικών στον συγκεκριμένο τομέα κ. **Σάββα Ρομπόλη**, ομότιμου καθηγητή του Πανεπίου Πανεπιστημίου, και κ. **Βασίλη Μπέτση**, υποψήφιου διδάκτορα του ίδιου πανεπιστημίου, οι οποίοι σημειώνουν ότι στην πλειονότητα των χωρών της Ευρώπης ισχύει το ακρι-

βώς αντίθετο: δηλαδή οι εγγυημένες αναδιανεμητικές παροχές – κατά μέσο όρο – φθάνουν το 70% και οι κεφαλαιοποιητικές το 30%.

Οι μελετητές χαρακτηρίζουν ως «υπερ-κεφαλαιοποιητικό» το σύστημα που προτείνεται, είτε αυτό διατηρήσει τη δημόσια διαχείρισή του, είτε «περάσει» σε ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία (pension funds) κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

«Ευέλικτο» σύστημα

Πιο συγκεκριμένα, αναλύουν την πρόταση σημειώνοντας ότι περιλαμβάνει τη διατήρηση της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως έχει διαμορφωθεί την περίοδο 2010-2018, και επιπλέον διατυπώνεται η πρόταση της πλήρους αναμόρφωσης της επικουρικής ασφάλισης, προκειμένου να καταλήξει σταδιακά σ' ένα πιο «ευέλικτο» σύστημα.

Το οποίο θα παρέχει τη δυνατότητα των εξής επιλογών: Πρώτον, μιας επικουρικής ασφάλισης για όλους και με κίνητρο συμμετοχής. Δεύτερον, κεφαλαιοποίησης των εισφορών των νέων ασφαλισμένων, ώστε οι εισφορές να αποκτήσουν χαρακτήρα αποταμίευσης. Και τρίτον, ενοποίησης των εισφορών της επικουρικής και της εφάπαξ παροχής σε μία ενιαία εισφορά, με καταγραφή στον ατομικό λογαριασμό κάθε ασφαλισμένου.

Σύμφωνα με τη μελέτη, στην πρόταση διακρίνει κανείς την ιδιαίτερη έμφαση στην ατομικότητα, στην ιδιωτικοποίηση και στην εξατομίκευση της επικουρικής ασφάλισης και της

εφάπαξ παροχής. Οι δύο ειδικοί υπογραμμίζουν πως με την εφαρμογή της η διανεμητικότητα (εθνική σύνταξη) της κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας περιορίζεται στο 25%-30% και η υπερ-κεφαλαιοποίηση της επικουρικής ασφάλισης (μη προσδιορισμένες παροχές) διευρύνεται στο 70%-75%.

Αντίθετα, σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ελβετία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία, η Φινλανδία, η Δανία, το Βέλγιο, η Μάλτα και η Πορτογαλία, τα κεφαλαιοποιητικά στοιχεία των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης αποτελούν το 30% και τα διανεμητικά-κοινωνικά στοιχεία το 70% κατά μέσο όρο.

Σύμφωνα με τους δύο μελετητές, το σύστημα αυτό «μεταφέρει» το κόστος του «ασφαλιστικού κινδύνου» της αύξησης του προσδόκιμου ζωής από τον προϋπολογισμό στον ασφαλισμένο, με τελικό αποτέλεσμα τον δραστητικό περιορισμό του ύψους των συντάξεων.

Η «ακτινογραφία»

Στα 724,41 ευρώ ανέρχεται το μέσο εισόδημα από κύριες συντάξεις, ενώ το αντίστοιχο ποσό από τις επικουρικές διαμορφώνεται στα 172,42 ευρώ και από μερίσματα στα 98,05 ευρώ, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της έκθεσης «Ηλιος» που αφορά τις συνταξιοδοτικές παροχές του Δεκεμβρίου του 2018. Ωστόσο, ένας στους τρεις συνταξιούχους γήρατος – δηλαδή περίπου 602.000 άτομα – λαμβάνει κάτω από 600 ευρώ. Εξ αυτών οι 69.000 παίρνουν κάτω από 300 ευρώ, 128.000 εισπράττουν μεταξύ 301 και 400 ευρώ, 205.000 από 401 έως 500 ευρώ και 199.000 από 501 έως 600 ευρώ.

Η μηνιαία δαπάνη που κατέβαλαν τα Ταμεία διαμορφώθηκε περίπου σε 2,3 δισ. ευρώ και περιλαμβάνει τις κρατήσεις φόρου, τις κρατήσεις υπέρ υγείας και ΑΚΑΓΕ. Δεν περιλαμβάνει την παροχή ΕΚΑΣ, η οποία δόθηκε σε 216.929 δικαιούχους και η συνολική δαπάνη έφθασε σε 7,24 εκατ. ευρώ.

Από την κατανομή του πλήθους των συντάξεων ανά συνταξιούχο παρατηρείται πως 1.202.999 συνταξιούχοι λαμβάνουν μία μόνο σύνταξη, 910.479 λαμβάνουν 2 συντάξεις και 355.150 συνταξιούχοι λαμβάνουν 3 συντάξεις, ενώ υπάρχει ένας, έστω και περιορισμένος, αριθμός δικαιούχων που λαμβάνουν πάνω από 7 παροχές.

Τέλος, το 26% των συνταξιούχων είναι ηλικίας άνω των 81 ετών, το 33% κυμαίνεται μεταξύ 71 και 80 ετών, το 37% μεταξύ 51 έως 70 ετών.